

Міністерство освіти і науки України
Комітет з фізичного виховання і спорту МОН України
Сумська обласна державна адміністрація
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Тартуський університет (Естонія)
Сумський державний університет

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 13–14 квітня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН СПОРТСМЕНІВ–ПРОФЕСІОНАЛІВ

Єременко А. О, студ.; Корж С. О., ст. викл.

Сумський державний університет

tolik.yeremenko@gmail.com

Вступ. Діяльність спортсменів в Україні надзвичайно поширена, правове регулювання даної сфери на досить низькому рівні, особливо це стосується трудових відносин спортсменів. До цих пір залишаються відкритими питання правового регулювання спортивної діяльності з точки зору трудового права [1; 2].

Мета: трудова діяльність спортсменів в Україні, визначення недоліків законодавства та надання рекомендації щодо покращення урегульованості даної сфери суспільних відносин.

Виклад матеріалу дослідження. Діяльність спортсменів як і будь-яка діяльність має бути врегульована законодавством. І деяким чином вона дійсно врегульована Законом України «Про фізичну культуру і спорт» (далі – Закон), міжнародними правовими актами, статутами, регламентами спортивних організацій, федерацій тощо. Розглядаючи це питання в такому напрямку діяльності, як професійний спорт, поняття якого визначено в ч. 1 ст. 38 Закону України, професійний спорт – комерційний напрям діяльності в спорті, пов'язаний із підготовкою та проведенням видовищних спортивних заходів на високому організаційному рівні задля отримання прибутку. Фактично це вже є підприємництвом.

Згідно з ч. 2 ст. 38 Закону, діяльність у професійному спорті спортсменів, тренерів та інших фахівців, яка полягає в підготовці й участі в спортивних змаганнях серед спортсменів-професіоналів, і є основним джерелом їхніх доходів, провадиться відповідно до цього Закону, Кодексу законів про працю України (далі – КЗПП) та інших нормативно-правових актів, а також статутних і регламентних документів відповідних суб'єктів сфери фізичної культури та спорту,

міжнародних спортивних організацій. Тобто на діяльність спортсменів-професіоналів все таки поширюються норми КЗПП (але якщо це не основне джерело доходів, то виходить, що не розповсюджується на КЗПП). На даний час, статус спортсмена-професіонала може набутий з моменту укладення контракту щодо участі у змаганнях між спортсменами-професіоналами з суб'єктом, який діє у сфері фізичної культури та спорту. Виходить що особи які роками готуються, тренуються, витрачають весь свій час, але ще не уклали контракт, ніяк не захищені, трудові гарантії на них не розповсюджуються. На сьогодні взагалі відсутня єдність думок науковців із приводу того, яким законодавством необхідно регулювати працю спортсменів-професіоналів. Деякі вчені схиляються до думки, що дана сфера має регулюватися цивільним правом, інші – трудовим правом. Трудові відносини спортсменів-професіоналів, вважають інші вчені, мають забезпечуватись цивільно-правовим регулюванням. Зокрема, М. О. Ткалич (2005) зазначає, що основою відносин які складаються між спортивною організацією і професійним спортсменом є цивільно-правовий договір на виконання робіт, за яким одна сторона (виконавець) має обов'язок виконувати тренувальну діяльність, метою якої є набуття навичок, що дадуть можливість досягати високих результатів у спортивних змаганнях, а друга сторона (замовник) зобов'язується сплатити кошти за виконання роботи.

До того, на думку М. Козіна (2005), професійний спорт є діяльність та робота певного виду, що систематично виконується та має мету прийняття участі у змаганнях і за дану роботу сплачуються кошти роботодавцем, а працівник (спортсмен-професіонал) підлягає своєрідним правилам, на кшталт внутрішнього трудового розпорядку (тренування, збори, певний режим харчування, розпорядок дня, заборона вживання алкогольних напоїв та ін.) і за дану роботу спортсмену виплачується обумовлена трудових договором плата. Фактично це є дещо специфічна наймана праця, особливості якої зумовлені виконуваною діяльністю.

Відповідно, професійний спорт, у контексті трудових відносин має бути врегульований нормами трудового права [2, с. 428]. Беручи до уваги те, що спортсмен-професіонал виконує дещо специфічні трудові функції, що завжди є складними та важкими, то на наш погляд доцільним є передбачення додаткових гарантій для даної категорій працівників. Законодавство можна доповнити нормами, які б врегульовували питання робочого часу, оплати праці, відпочинку та інших, їх кодифікувати або додати до вже наявних законів, щоб дані норми було не на рівні постанов Кабінету Міністрів України, а регулювалися законами.

Важливим також є питання «шкідливого стажу», тобто за сьогоднішнім пенсійним законодавством особи, які працювали певний проміжок часу на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і важкими умовами праці, мають право на пенсії за віком на пільгових умовах. Існує переліки таких робіт, але за даними перелікам спортсмени-професіонали, які докладають надзвичайних зусиль у процесі своєї праці чомусь не віднесені до цього переліку. Тому доцільним також є додання до списків виробництв, робіт, професій, посад, показників на роботах із шкідливими і важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий день, дає право на пенсію за віком на пільгових умовах і спортивну діяльність.

Висновки. Питання правового регулювання трудових відносин спортсменів потребують подальших досліджень та впровадження в життя з метою захисту прав спортсменів і налагодження даних суспільних відносин.

Література

1. Козіна М. Професійна діяльність спортсменів як об'єкт правового регулювання нормами трудового законодавства / М. Козіна // Публічне право. – 2012. – № 4. – С. 424–429.
2. Ткалич М. О. Правова природа та особливості укладання контракту про спортивну діяльність / М. О. Ткалич // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – Вип. 51. – С. 326–333.